

18. november 2003

EM2003/145

BETÆNKNING

(Revideret den 1. december 2003

som følge af ændringsforslag EM 2003/145

fremSAT af Landsstyret den 12. november 2003)

Afgivet af Landstingets Erhvervsudvalg

vedrørende

**Forslag til Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til
erhvervsudvikling gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v.**

Afgivet til Lovforslagets 2. behandling

Landstingets Erhvervsudvalg har under behandlingen bestået af:

Landstingsmedlem Ole Dorph, Siumut, formand
Landstingsmedlem Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Landstingsmedlem Ruth Heilmann, Siumut
Landstingsmedlem Finn Karlsen, Atassut
Landstingsmedlem Per Skaaning, Demokraterne

Landstingets Erhvervsudvalg har efter 1. behandlingen under EM2003 gennemgået
Landsstyrets lovforslag med bemærkninger.

Indledning

I forbindelse med forelæggelsen af "Redegørelse om erhvervsfremme" på Landstingets forårssamling i 2002 og behandlingen af tre medlemsforslag om ændring af den gældende landstingslov om kommunernes adgang til at investere i erhvervsmæssig virksomhed lovede Landsstyret, at loven vil blive gennemgået nøje, bl.a. i relation til arbejdsmarkedslovgivningen, de tre medlemsforslag m.v., så der kunne fremsættes et revideret lovforslag.

I sommeren og efteråret 2002 blev der gennemført en spørgeskemaundersøgelse af kommunernes anvendelse af, og erfaringer med, den gældende lov. Undersøgelsen er resumeret i "Redegørelse om kommunernes bidrag til erhvervsfremmeindsatsen - og landstingslov nr. 22. af 3. november 1994 om kommunernes adgang til at investere i erhvervsmæssig virksomhed" (dateret august 2003). Redegørelsen danner baggrund for dette lovforslag.

Daværende landsstyreformand opfordrede på borgmester- og kommunaldirektørmødet i november 2001 kommunerne til at være "fødselshjælpere" ved at skabe gode rammer for erhvervsudviklingen. Rammer er først og fremmest en kommunal erhvervsplan, men rammer er også en god infrastruktur, herunder gode trafik-, havne-, bolig-, skole- og institutionsforhold og meget andet, der gør det interessant og lettere for iværksættere og virksomheder at realisere deres planer, tiltrække arbejdskraft osv.

Der har været efterlyst bedre mulighed for tværkommunale og regionale samarbejder, og der har på det seneste været et vældigt fremskridt med hensyn til bevidstheden om dette. Det være sig på turismeområdet, kommunal forvaltning etc. Det er en udvikling, som man også har forsøgt at tage højde for i det foreliggende lovforslag.

Erhvervsudvalget bemærker, at der ved udarbejdelsen af nærværende lovforslag er foretaget en høring i kommunerne og erhvervslivet, og at Landsstyret har indarbejdet modtagne høringssvari lovforslaget. På samme måde har lovforslaget været gennem den lovtekniske funktion.

I "Redegørelse om kommunernes bidrag til erhvervsfremmeindsatsen" udarbejdet af en arbejdsgruppe fra Direktoratet for Erhverv, Landsstyrets sekretariat, Indenrigskontoret og Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug bemærker og støtter Erhvervsudvalget anbefalingen om en nærmere og mere detaljeret regelsætning omkring en række forhold i en bekendtgørelse

Erhvervsudvalget er enig heri, og kan anbefale at følgende punkter også indgår i en sådan bekendtgørelse:

- Registrering, indberetnings- og godkendelsespligt
- Nærmere definition af overskudsformålet
- "Fødselshjælpere"

- Konkurrenceforhold
- Kommunernes økonomi, risikoafdækning og kvalificeret kreditvurdering

I samme redegørelse gøres der opmærksom på, at de færreste kommuner har fuldt overblik over de erhvervsengagementer, som de har involveret sig i. Erhvervsudvalget er enig med arbejdsgruppen i, at dette forhold er utilfredsstillende,

fter afleveringen af lovforslaget til Landstingets Bureau har De Grønlandske Kommuners Landsforening KANUKOKA påpeget, at den i lovforslaget anførte administration under Tilsynsrådet for de grønlandske kommuner ikke ses at være i overensstemmelse med det administrative system, der blev indført ved sidste revision af Landstingslov om kommunalbestyrelser og bygdebestyrelser m.v., vedrørende Tilsynsrådets arbejdsområde.

Som en konsekvens heraf foreslås tilsynsmyndigheden i lovforslaget ændret fra Tilsynsrådet for de grønlandske kommuner til Landsstyret. Landsstyret har fremsat forslag til denne ændring af kompetenceforholdene til 2. behandlingen af lovforslaget. Erhvervsudvalget tager herved ændringsforslaget til efterretning og medtager det i udvalgets indstilling.

Forslagets indhold

Sammenfattende kan siges, at Landsstyret med det nye lovforslag har tilstræbt

- at kommunerne gennem samarbejde, f.eks. i form af fælleskommunale fondsdannelser, kan bidrage til den erhvervsmæssige udvikling, herunder støtte innovation og produktudvikling,
- at kommunernes investeringer sikres bedst muligt ved, at de primært sker i form af tegning eller køb af aktier samt garantier for lån og i mindre omfang i form af direkte tilskud,
- at der altid er tale om projekter og virksomheder, der er godkendt ud fra en professionel vurdering,
- at der er klare bestemmelser om konkurrenceforvridning,
- at loven også kan bruges ved generationsskifte,
- at der sikres en ensartet og fyldestgørende rapportering fra kommunerne og endelig,
- at Landsstyret, efterhånden som erfaringerne med loven indhøstes, kan fastsætte nærmere bestemmelser, der sikrer den bedst mulige anvendelse af loven.

At give kommunerne mulighed for at bidrage til erhvervsudviklingen gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed, er ikke nogen ny idé - det er prøvet før med mere eller mindre gode erfaringer. Seneste undersøgelser viser, at kommunerne gennem tiderne har mistet mange mio. kr. på fejlslagne erhvervseventyr, som har medført tab af skatteborgernes penge. Og vel at mærke tab, som ingen kan stilles til ansvar for.

Så Erhvervsudvalget byder dette lovforslag velkommen, og mener at det indeholder nogle potentialer og lægger op til en række stramninger samt præciseringer i forhold til den nuværende ordning.

Erhvervsudvalget mener, at kommunernes primære opgave i en veltilrettelagt planlægning af erhvervsudviklingen er, at samarbejde med lokalbefolkningen på grundlag af lokalområdets formåen og muligheder.

Som det fremgår af redegørelsen om kommunernes bidrag til erhvervsfremmeindsatsen, har de foregående års erhvervsudvikling og den materielle udvikling i samfundet vist, at kommunernes lyst til og mulighed for at engagere sig i erhvervsudviklingen ikke er blevet mindre.

Der iværksættes i disse år, blandt nogle kommuner, flere og flere tiltag for at etablere arbejdspladser, og det skyldes flere forhold.

Eksempelvis kan nævnes, at der langs kysten er et stigende antal fiskefabrikker, som ikke benyttes ret meget eller ligger stille hen. Når de Hjemmestyreejede virksomheder ikke vil drive disse virksomheder, er der ikke noget at sige til, hvis kommunerne får trang til at gøre noget selv.

Med hensyn til bankernes rolle i erhvervsudviklingen gives der, fra forskellig side, forklaringer til den manglende erhvervsudvikling.

Nogle mener, at bankernes uvilje til at yde erhvervslån har medført en langsommere erhvervsudvikling i visse regioner af landet. Bankerne er til tider mere villige til at yde lån til anskaffelse af lystbåde end at yde erhvervslån til oprettelse af erhvervsvirksomheder udenfor de fire prioriterede byer. Det giver en regional skæv udvikling, og behovet for kommunale investeringer i erhvervsudvikling er således i høj grad til stede.

Andre mener på den anden side, at det er manglen på gode projekter og manglende opsparing som er grunden.

Erhvervsudvalget byder derfor Landsstyrets forslag om at øge kommunernes muligheder for engagement i etablering af vedvarende erhverv og arbejdspladser velkommen.

Denne mulighed vil give kommunerne større selvstændighed, og animere dem til forstærket investeringslyst.

Det skal præciseres, at hovedformålet med lovforslaget, som Erhvervsudvalget ser det, er at bidrage til erhvervsudviklingen - ikke at fremme driftstilskud og hjælp til økonomisk nødlidende virksomheder.

Kommunernes hovedopgave må være, at servicere borgerne og skabe de bedste rammer for de privates erhvervsmæssige tiltag. En stor opgave må også være, at man fra centralt hold afsætter langt flere ressourcer på at opbygge en egentlig hjælpeordning til iværksættere, der kunne guide og støtte disse gennem de administrative procedurer.

Gennem denne lovændring banes der også vej for, at kommunerne gennem indbyrdes og regionalt samarbejde kan investere i erhvervsudvikling og produktionsfremme.

Erhvervsudvalget skal udtrykke sin tilfredshed med, at man i ændringsforslaget har sikret, at kommunale initiativer ikke må gå ind på områder, hvor der i forvejen er private eller virksomheder, så der opstår en skævvridning i konkurrenceforholdet på de geografiske og produktmæssige områder.

Erhvervsudvalget skal jf. indledningen ovenfor understrege, at lovforslagets § 4, stk. 3 er nødvendig at præcisere. Det bør præciseres, under hvilke omstændigheder der foreligger konkurrenceforvridning, og hvilken instans, der skal tage stilling til dette.

Erhvervsudvalget finder det ligeledes naturligt, at forslaget giver kommunerne mulighed for at give garanti for lån til sikring af virksomheders videreførelse i forbindelse med generationsskifte.

Erhvervsudvalget finder det også naturligt, at man gennem ændringsforslaget har sikret, at Landsstyret får bemyndigelse til at godkende investeringer og garantier. Ligesom der bør udarbejdes præcise retningslinier for registreringer i kommunernes bogholderi og regnskab med deres erhvervsmæssige investeringer samt indberetninger heraf.

Erhvervsudvalget blev under førstebehandlingen fra flere sider opfordret til at overveje, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at forslaget ikke giver mulighed for at investere, kautionere eller give tilskud til engagementer inden for fiskeri, fangst og landbrug. Behovet for støtte til anskaffelse og drift af joller til fiskeri og fangst blev i den forbindelse fremhævet.

Erhvervsudvalget tager dette emne alvorligt og finder, at det fortjener en seriøs behandling, idet det ofte er genstand for debat såvel i som udenfor Landstingssalen. Udvalget finder imidlertid, at denne problematik hører under en anden lovgivning.

Udvalget henviser endvidere til behandlingen af EM 2002/29, om adgang til anskaffelse af joller og fartøjer via erhvervsstøtteordningen i hellefiskedistrikterne. Forslaget blev forkastet af et flertal i Landstinget under henvisning til blandt andet:

- Behovet for reduktion af jollefiskeriet

- Forventning om skærpede veterinære krav, som ikke vil kunne efterleves i jollefiskeriet

- Den meget store andel af tilskuddene til erhvervsformål, som i øjeblikket tilfalder fangst og fiskeri.

Erhvervsudvalget har ikke ændret holdning, siden udvalget afgav betænkning vedr. det pågældende beslutningsforslag.

Udvalget vil imidlertid anbefale, at Landsstyret arbejder for at afklare den berørte gruppes problemstillinger og muligheder for at løse disse. I den forbindelse vil Erhvervsudvalget anbefale, at Landsstyret afventer færdiggørelsen af en igangværende undersøgelse vedrørende levevilkårene for den arktiske befolkning, som af Grønlands Statistik forventes færdiggjort i foråret 2004.

Som nævnt tidligere har Landsstyret, på foranledning af KANUKOKA fremsat et ændringsforslag vedrørende bestemmelser, der berører Tilsynsrådets arbejdsområde. Udvalget har i forbindelse med sin behandling af ændringsforslaget haft Landsstyreformanden i samråd og anmodet Landstingets Bureau om en juridisk vurdering af ændringsforslaget. Disse har resulteret i, at udvalget hermed opfordrer Landsstyret at indarbejde de nødvendige rettelser i et ændringsforslag fremsat inden 3. behandlingen.

Et enigt udvalg indstiller på denne baggrund forslaget til Landstingets vedtagelse med de rettelser, der er nødvendige jf. Landsstyrets rettelsesblad til dette lovforslag samt med den af Landsstyret foreslåede ændring fremsat ved ændringsforslag af den 12. november 2003 og til dette nødvendige rettelsesblad.

Med disse bemærkninger skal Landstingets Erhvervsudvalg overgive **lovforslag om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investeringer i erhvervmæssig virksomhed** til 2. behandling.

Ole Dorph, formand
Siumut

Ane Hansen,
næstformand
Inuit Ataqatigiit

Ruth Heilmann,
Siumut

Finn Karlsen
Atassut

Per Skaaning
Demokraterne